

Bemærkninger til samtlige foranstaaende Rets-Reform-Lovforslag.

Konsekvents har gjort Følgesætningerne af Principet gjældende baade i Henseende til rigtig Søndring af Funktionerne og i Henseende til de forskellige Faktoreres Rettigheder og Pligter, og det ikke blot for enkelte Procesaffairs Vedkommende, men under hele Sagens Gang. Udkaftet har med Hensyn hertil fulgt den Udvikling, som ogsaa andetsteds paa Europas Fastland har gjort sig gjældende. Oprindeligt kaldte den nye Proces, som først i Frankrig og senere i andre Lande dannedes med engelsk Forbillede for Die, sig vel en Anklageproces; men i Virkeligheden bevarede den Inkvisitionsprincipet fuldstændig under Forundersøgelsen og knyttede kun dertil en i Anklageform holdt Hovedforhandling. At derved i Virkeligheden var vundet saare lidet, blev efterhaanden klart, og Fordringerne om en virkelig Anklageproces traadte da stærkere og stærkere frem, samtidig med, at den videnskabelige Forhandling ivrig besjæftigede sig med at trænge dybere ind i dennes Væsen og med Studiet af det engelske Forbillede. Paa hint Standpunkt, der indskrænker Anklageprocessen til en Form om en inkvisitorisk Kjerne, ere de ældre danske Udkaft nu ganske vist ingenlunde alle blevne staaende. Det er netop et Fortrin, der udmærker flere af dem, at de ikke have indskrænket sig til en Gjengivelse af det usuldbomme franske Mønster, men i vigtige Punkter have nærmet sig mere til den engelske Straffeprocess. Til en fyldestgjørende Løsning af den Opgave, at gjøre Anklageprincipet til den virkelig hele Sagen beherskende Grundsætning, ere de imidlertid ikke naaede. Det er ikke nok til at bryde med det inkvisitoriske Princip at opstille en Regel om Forhøret over den Sigtede, beregnet paa at betage dette dets egentlig inkvisitoriske Karakter. En saadan Regel kan aldrig affattes med den Bestemthed, at den sikrer herimod. Hvor klar end Grændsen er for Tanken, kan den dog let udvisses i Praxis, naar der ikke haves anden Sikkerhed end en saadan Lovregel til at holde Forhøret i det rette Spor. Sikkerheden maa ligge deri, at det staar klart, at Hovedrollen og dermed Hovedansvaret med Hensyn til Bevismaterialets Fremskaffelse og Benyttelse ikke ligger hos Dommeren, og hertil er det atter ikke nok, at en Grundsætning udtales i Loven. Skal Bægten ikke desuagtet komme til at hvile paa Dommerens Virksomhed, og skal dette ikke igen føre til, at Forhøret umærkelig falder tilbage i sin nuværende Karakter, maa det nødvendig kræves, at der organiseres en Anklagemagt, der har en saadan Styrke og en saadan Enhed, at den er istand til at hævde sin Stilling som den Faktor, i hvis Hænder alle Traadene til Sagens Oplysning fra Anklagens Side løbe sammen, hvis Tanke behersker den hele Anklagevirksomhed fra først til sidst, og som ikke maa kaste Byrden og Ansvarer fra sig over paa Dommeren. Dette maa kræves baade for Samfundets Skyld, for at det ikke skal staa magtesløst ligeoverfor Forbrydelserne, naar Inkvisitionsprincipet opgives, og det maa ligesaa vel kræves for den Sigtedes Skyld, fordi en svag Anklagemagt nundgaeligt bringer det inkvisitoriske Princip paany til Magten trods alle Lovudtalelser. Det er ikke ved at svække Anklagemagten, men ved at styrke Forsvarsrettighederne, at den Sigtedes Interesse skal tjenes. I Overensstemmelse med denne Betragtning har Udkaftet skabt den særlige Statsanklagerinstitution og organiseret den og Politiet som dens Hjælper med hint Maal for Die. At man ikke vil sly de Offre, som dertil ere nødvendige, er den nundværlige Betingelse for, at det tør tilraades at forlade det inkvisitoriske Princip og derved gennemføre en saa vidtgaaende Reform, som Udkaftet tilsigter. Heri har hele Kommissionen været enig, og Forudsætningen om, at der paa denne Maade gives det Offentlige de fornødne Midler ihænde til kraftigt Værn for Samfundet ligeoverfor Forbrydelser, er særlig udtalt af et Antal Medlemmer, som Betingelse for, at de overhovedet have overvundet deres Betænkelighed ved en saa vidtgaaende Reform, som Udkaftet tilsigter.

I Overensstemmelse med den fremhævede Grundtanke paahviler det efter Udkaftet den offentlige Anklagemyndighed at forberede Anklagen ved selv at fremstamme Anklagematerialet, og den er i intet Tilfælde berettiget til at kaste denne Opgave over paa Dommeren. Statsanklageren kan paakalde Rettens Medvirkning til enkelte for Efterforskningen nødvendige Aktier, men en sammenhængende, egentlig Forundersøgelse kan han ikke kræve for An-